

Sygn. akt: III U 1025/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 lipca 2015r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Monika Obrębska
Protokolant:	sekretarz sądowy Przemysław Dudziński

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 30 lipca 2015r. w O.

sprawy z odwołania Z. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania Z. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 24.11.2014r. **znak** (...)

orzeka:

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przelicza emeryturę należną Z. P. określając jej wysokość począwszy od dnia 01.10.2014r. na kwotę 1.648,48 zł brutto, powiększoną o przeliczenie z uwzględnieniem dodatkowego okresu składkowego od dnia 20.12.1958r. do dnia 03.11.1959r.;

2. stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. akt III U 1025/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13.01.1999r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P., przyznał Z. P. prawo do emerytury od 15.01.1999r.

W dniu 28.10.2014r. Z. P. złożył w ZUS kolejny wniosek o przeliczenie podstawy wymiaru emerytury z uwzględnieniem wynagrodzeń uzyskiwanych w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. , do którego załączył pismo Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. w R. informujące o braku możliwości wystawienia Rp-7 oraz angaże z Przedsiębiorstwa (...).

Decyzją z dnia 24.11.2014r. ZUS odmówił Z. P. prawa do przeliczenia podstawy wymiaru emerytury podnosząc, że brak było podstaw do uwzględnienia angaży znajdujących się w aktach, ponieważ określone w nich stawki wynagrodzeń wyrażone są godzinowo, brak jest natomiast informacji, ile godzin miesięcznie ubezpieczony faktycznie przepracował.

Z. P. wniósł o odwołanie od powyższej decyzji podnosząc, że do wniosku o przeliczenie emerytury załączył angaże z określoną stawką godzinową, do której doliczana była premia 30% i wysługa lat. Dodał, że pracę wykonywał w pełnym wymiarze czasu pracy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie w całości wskazując, że na podstawie przedłożonych przez odwołującego dokumentów brak było możliwości ustalenia liczby godzin, które ubezpieczony faktycznie przepracował w związku z czym brak było możliwości ustalenia wysokości osiągniętych wynagrodzeń.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Ostrołęce ustalił i zważył co następuje:

Odwołanie Z. P. jest zasadne i zostało uwzględnione.

W przedmiotowej sprawie, spór pomiędzy stronami sprowadzał się do rozstrzygnięcia czy istniały podstawy do przeliczenia odwołującemu podstawy wymiaru należnej mu emerytury.

Zgodnie z art. 109 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na wniosek emeryta lub rencisty wysokość emerytury ulega ponownemu ustaleniu na zasadach określonych w art. 110 – 113. Zgodnie z art. 111 ust. 1 cytowanej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art. 15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego: z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia, z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty, z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przez rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty, - a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

Zgodnie z art. 15 ustawy emerytalnej podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę. Podstawa wymiaru może również zostać ustalona z 20 lat z całego okresu zatrudnienia.

W celu ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty:

1. oblicza się sumę kwot podstaw wymiaru składek w okresie każdego roku z wybranych przez zainteresowanego lat kalendarzowych,
2. oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia, ogłoszonej za dany rok kalendarzowy, wyrażając go w procentach, z zaokrągleniem do setnych części procentu,
3. oblicza się średnią arytmetyczną tych procentów, która stanowi wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury lub renty, oraz
4. mnoży się przez ten wskaźnik kwotę bazową, o której mowa w art. 19 ustawy powołanej na wstępie.

Przy ustalaniu kolejnych 10 lat kalendarzowych, o których mowa wyżej przyjmuje się lata kalendarzowe następujące bezpośrednio po sobie, chociażby ubezpieczony w niektórych z tych lat przez okres roku lub w okresie krótszym niż rok nie pozostawał w ubezpieczeniu.

Stosownie do treści art. 21 ust. 1 podstawę wymiaru emerytury dla osoby, która wcześniej miała ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy stanowi podstawa wymiaru renty - w wysokości uwzględniającej rewaloryzację oraz wszystkie kolejne waloryzacje przypadające w okresie następującym po ustaleniu prawa do renty albo podstawa ustalona na nowo w myśl art. 15.

Uznając, iż kwestia prawidłowego przeliczenia wysokości należnej odwołującemu emerytury, wymaga wiadomości specjalnych, Sąd postanowieniem z dnia 26.03.2015r. dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu rachunkowości celem określenia wysokości emerytury należnej odwołującemu z uwzględnieniem wynagrodzeń uzyskiwanych przez Z. P. w Przedsiębiorstwie (...) w B. Ekspozytura w W. (następnie w (...) Przedsiębiorstwie (...) w W.) w okresie od 23.08.1965r. do 03.10.1992r.

Dokonując szczegółowych ustaleń w zakresie wysokości świadczenia biegła w wydanej opinii, w pierwszej kolejności ustaliła kwoty wysokości wynagrodzeń otrzymywanych przez odwołującego w okresie zatrudnienia w latach 1965-1992. W tym zakresie biegła ustaliła, że do akt sprawy dołączono akta osobowe i kartoteki zarobkowe odwołującego z lat 1982-1992. Natomiast za okres zatrudnienia w latach 1965-1981 do akt sprawy nie dołączono dokumentacji płacowej. W aktach osobowych znajdują się angaże wskazujące na stawkę otrzymywanego wynagrodzenia. Biegła podkreśliła, że czas pracy wszystkich pracowników zatrudnionych na mocy umowy wynosił bez wliczenia przerw odpoczynkowych najwyżej 8 godzin na dobę, w sobotę 6 godzin na dobę i nie mógł przekraczać 46 godzin na tydzień. Biegła zwróciła też uwagę, że zgodnie z danymi w aktach osobowych odwołujący był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy, nie korzystał z urlopów bezpłatnych i wychowawczych. Biorąc pod uwagę normatywny czas pracy oraz stawki wynagrodzenia wskazane w angażach biegła dokonała ustalenia wynagrodzeń odwołującego się za lata 1965-1981. Wyliczenia szczegółowe zawarła w załączniku Nr 1 do opinii.

Z ustaleń przeprowadzonych szczegółowo w dziale II wynika, iż świadczenie emerytalne brutto odwołującego z uwzględnieniem wynagrodzeń uzyskanych w okresie zatrudnienia od 23.08.1965r. do 3.10.1992r. oraz doliczenia części składkowej emerytury rolniczej i podstawy wymiaru świadczenia wyliczonej na nowo na dzień złożenia wniosku o przeliczenie wynosi **1.648,48 złotych**.

Wyliczenia dokonane przez biegłą w zakresie określenia wysokości wynagrodzeń uzyskiwanych przez odwołującego w spornym okresie, jak też w zakresie wyliczeń w przedmiocie obliczenia wysokości należnej mu emerytury, nie budziły żadnych wątpliwości Sądu, co do ich rzetelności, fachowości i merytorycznej poprawności. Biegła w rzeczowy, obszerny i bardzo dokładny sposób dokonała wyliczeń w zakresie wysokości uzyskiwanych przez Z. P. wynagrodzeń w spornym okresie, czemu dała wyraz z pisemnej opinii. Biegła ustaleń dokonała również w oparciu o dokumentację osobowo – płacową, jaką udało się pozyskać w toku procesu, a która to nie budziła wątpliwości Sądu co do jej autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy. Podkreślić należy, że opinii biegłej, od strony formalnej i rachunkowej poprawności, nie kwestionował organ rentowy. ZUS w piśmie procesowym z 15.06.2015r., przychylił się do opinii biegłej w zakresie możliwości przeliczenia wysokości świadczenia po wyliczeniu wskaźnika podstawy wymiaru świadczenia z 10 lat kalendarzowych tj. od 1982r. do 1991r. i przyjęcie kwoty bazowej obowiązującej w dacie zgłoszenia wniosku o przyznanie emerytury. ZUS argumentował jedynie, że określenie wysokości wynagrodzenia stawką godzinową w przypadku braku danych dotyczących liczby godzin, jaką pracownik faktycznie przepracował, uniemożliwia ustalenie rzeczywistego wynagrodzenia tego pracownika i skutkuje ustaleniem hipotetycznej podstawy wymiaru. Sąd stanowiska organu rentowego w tym zakresie nie podzielił, przychylając się w pełni do założeń i wyliczeń, jakich dokonała w tym zakresie w opinii biegła z zakresu rachunkowości. W ocenie Sądu w pełni zasadnie biegła przyjęła, że czas pracy wszystkich pracowników wynosił 8 godzin na dobę, w sobotę 6 godzin i nie mógł przekraczać 46 godzin na tydzień. Z. P., jak wynika z dokumentów z akt osobowych i wyjaśnień odwołującego, był w spornym okresie, zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy. Odwołujący wskazywał nawet, że często pracował w nadgodzinach. W takim stanie rzeczy wyliczenia dokonane przez biegłą w oparciu o normatywny czas pracy oraz stawki wynagrodzenia wskazane w angażach uznać należy za w pełni uzasadnione. Nadmienić w tym miejscu należy, że wyliczona w oparciu o te założenia wysokość wynagrodzeń odwołującego, zważywszy na treść przytoczonych wyżej wyjaśnień odwołującego odnośnie pracy w godzinach nadliczbowych, jest z pewnością niższa niż wysokość wynagrodzeń, które

Z. P. rzeczywiście w spornym okresie uzyskiwał. Z uwagi jednak na brak pełnej dokumentacji płacowej, aktualnie niemożliwe było ustalenie ile godzin miesięcznie ubezpieczony faktycznie przepracował w godzinach nadliczbowych i jaka była w związku z tym wysokość wypłaconego mu wynagrodzenia. Niezależnie od powyższego w pełni zasadne było, w przekonaniu Sądu, w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy przyjęcie, że w całym spornym okresie Z. P. był zatrudniony w dni robocze nie krócej niż 8 godzin dziennie a w soboty nie krócej niż 6 godzin dziennie.

Wyliczoną przez biegłą wysokość emerytury należało też powiększyć z uwzględnieniem dodatkowego okresu składkowego od dnia 20.12.1958r. do 03.11.1959r. W tym przedmiocie toczyło się bowiem równoległe postępowanie sądowe pod sygn. III U 508/14, gdzie Sąd Okręgowy w Ostrołęce wyrokiem z dnia 06.08.2014r. począwszy od dnia 01.04.2014r. zaliczył Z. P. do stażu ubezpieczeniowego jako okres składkowy okres zatrudnienia u A. T. od dnia 20.12.1958r. do 03.11.1959r. Apelacja wywiedziona od powyższego wyroku przez organ rentowy została oddalona przez Sąd Apelacyjny w Białymstoku wyrokiem z dnia 30.04.2015r. Jako, że w dacie wydawania opinii postępowanie w przedmiocie uwzględnienia powyższego okresu do stażu ubezpieczeniowego było w toku, biegła nie uwzględniała go przy obliczaniu wysokości należnej odwołującemu emerytury. Biorąc pod uwagę powyższe wysokość emerytury określoną przez biegłą należało też powiększyć z uwzględnieniem dodatkowego okresu składkowego od dnia 20.12.1958r. do 03.11.1959r.

Kierując się powyższymi ustaleniami, Sąd Okręgowy, działając na podstawie art.477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przeliczył wysokość emerytury należnej Z. P. w ten sposób, że od dnia 01.10.2014r. (tj. od pierwszego dnia miesiąca, w którym odwołujący złożył wniosek o przeliczenie świadczenia) określił jej wysokość na kwotę 1.648, 48 złotych brutto, powiększając dodatkowo jej wysokość z uwzględnieniem dodatkowego okresu składkowego od dnia 20.12.1958r. do 03.11.1959r.

Zgodnie z treścią art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd był zobowiązany, przyznając odwołującemu prawo do przeliczenia wysokości świadczenia, do zamieszczenia z urzędu w sentencji wyroku rozstrzygnięcia w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego odnośnie do nieustalenia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji tj. zarówno przyznającego prawo do świadczenia, jak też jego brak (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28.04.2010 roku, II UK 330/09, LEX 604220). W ocenie Sądu Okręgowego w przedmiotowej sprawie brak było podstaw do obciążenia organu rentowego odpowiedzialnością za nieustalenie wszystkich okoliczności niezbędnych do wydania decyzji. Przedstawione przez odwołującego dokumenty mogły budzić wątpliwości ZUS, co do zasadności przeliczenia wysokości świadczenia zgodnie z wnioskiem odwołującego. Dopiero na etapie postępowania sądowego po przeprowadzeniu stosownego postępowania dowodowego, w tym dopuszczenia dowodu z opinii biegłego z zakresu rachunkowości, odwołujący w sposób niewątpliwy wykazał zasadność przeliczenia emerytury z uwzględnieniem wynagrodzenia uzyskiwanego z tytułu zatrudnienia w okresie od 23.08.1965r. do 3.10.1992r. Z tych względów orzeczono jak w pkt. 4 wyroku.